

Hedwige- Prosperproject:

meer waterveiligheid,
meer getijdennatuur

3

Voorwoord

6

Het Sigmaplan

8

Het nieuwe
Hedwige-
Prospergebied

18

De troeven van
getijdennatuur

20

Het Hedwige-
Prosperproject

26

Een thuis voor
vele dieren

28

Hedwige-
Prospergebied
in de toekomst

32

Grenspark
Groot Saeftinghe

Welkom in Hedwige-Prosper!

Een uniek grensgebied, waar twee polders zijn teruggegeven aan de Schelde: de Hedwigepolder op Nederlands grondgebied en de Prosperpolder aan Vlaamse kant. Zo krijgt de rivier opnieuw meer ruimte om te stromen en kan waardevolle getijdennatuur zich herstellen. En dat is op heel wat vlakken goed nieuws!

Want dit grootschalig Sigmaplanproject levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan de Europese natuurdoelen, maar tempert ook de kracht van het getij, in het bijzonder bij extreme weersomstandigheden. Naast een meer veilige en natuurlijke regio is er nog een bonus: de recreatiemogelijkheden voor fietsers, wandelaars en natuurfans in de omgeving.

Het Hedwige-Prospergebied zal met het bestaande Verdrongen Land van Saeftinghe één aaneengesloten natuurgebied vormen van maar liefst 4.500 hectare: het grootste getijdengebied van West-Europa én het groene hart van Grenspark Groot Saeftinghe. Met de bouw van een uitkijktoren op de panoramaheuvel krijgen de bezoekers een iconische plek om straks de natuur en het kenmerkende landschap te kunnen ontdekken.

©Evelien de Munter

Colofon

Verantwoordelijke uitgever: De Vlaamse Waterweg nv, Afdeling Regio Centraal, ir. Wim Dauwe, Lange Kievitstraat 111-113 bus 44, 2018 Antwerpen

Redactie en realisatie: RCA

Druk: Drukkerij Bosmans nv, 2024

Copyright beelden: Agentschap voor Natuur en Bos, Cows & Stars, DEME, Jusbox, De Vlaamse Waterweg nv, Elise Haentjens, Evelien de Munter, Hugo Willocx, Izaak Vereecken, Marc Sloodmaekers, Nico Pieters, Polders2C's, Rijkswaterstaat / Joop van Houdt, Ro&Ad Architecten, Sven Dullaert, Yves Adams, Van der Hart – Survey BV, Vilda, Wesley Poelman, Wouter Cardoen

Coverbeeld: Lars Soerink

©Yves Adams

Betere bescherming tegen overstromingen, meer natuur

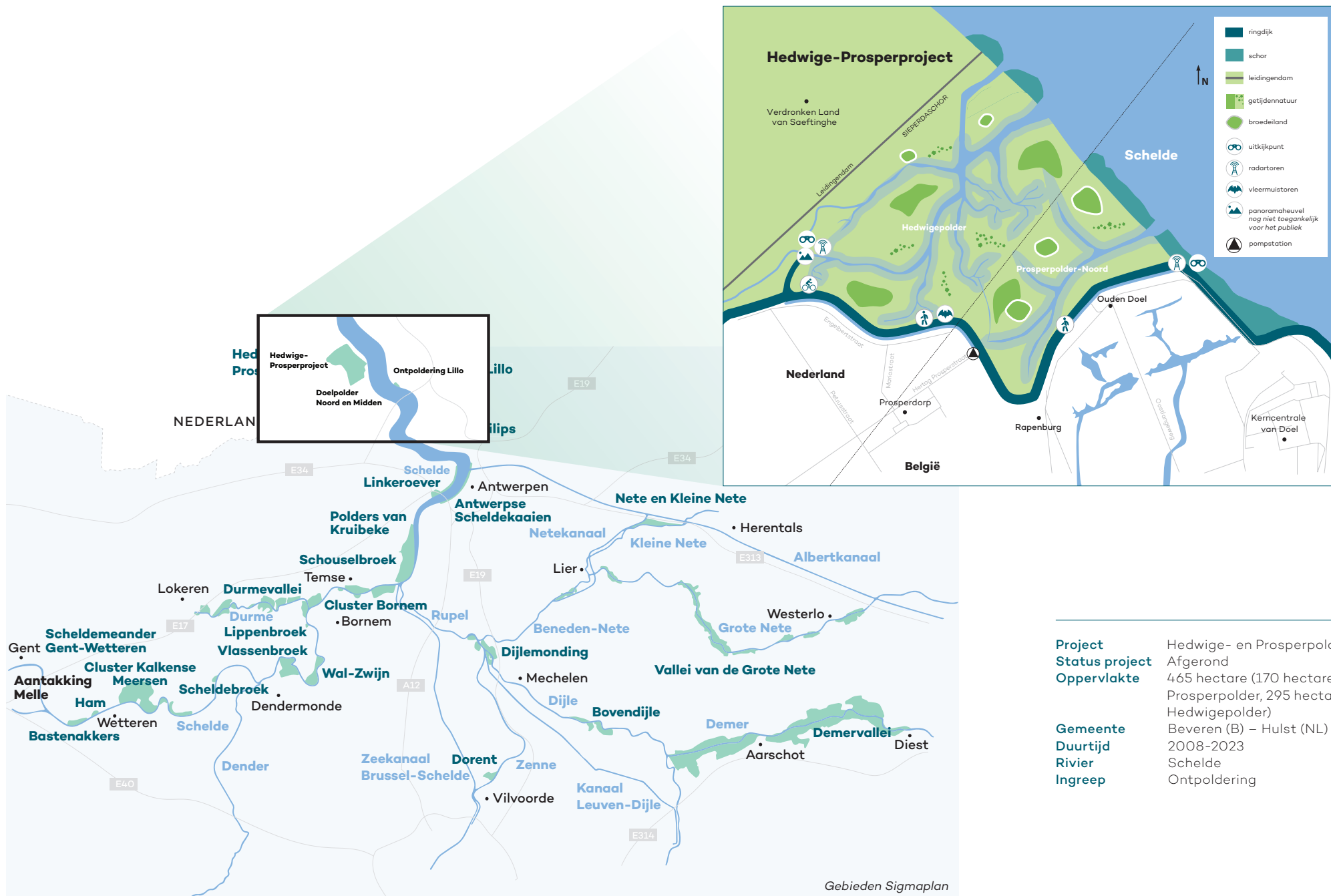
Het Sigmaplan neemt Vlaanderen in bescherming tegen overstromingen. Bij extreme weersomstandigheden kunnen de Schelde en haar zijrivieren gevaarlijk hoge waterstanden bereiken en zelfs overstromen. Daarom investeert het Sigmaplan in stevigere en hogere dijken en een ketting van natuurlijke overstromingsgebieden in de riviervalleien. Zo geven we de rivieren ruimte om te stromen én te overstromen.

De watersnood van 1976 was de aanleiding voor het Sigmaplan. Om dergelijke rampen te voorkomen, lanceerde de overheid een ambitieus plan – met de S van Schelde en naar analogie van het Nederlandse Deltaplan. In 2005 kreeg het Sigmaplan een update, op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten. Sindsdien heeft het plan naast waterveiligheid ook oog voor de ontwikkeling van riviernatuur, recreatie en lokale economie. Uitvoerders van het Sigmaplan zijn De Vlaamse Waterweg nv en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Hedwige-Prosperproject, een mijlpaal

Een mijlpaal in de Sigmaplan-geschiedenis is de onderwaterzetting van de Hedwige-Prosperpolder, op de grens tussen Vlaanderen en Nederland. Sinds oktober 2022 staat het gebied opnieuw in verbinding met de Schelde. Daardoor is de hele regio beter beschermd tegen overstromingen bij hoogwater én kan er zich waardevolle getijdennatuur ontwikkelen. Hiermee zorgt het project voor maar liefst 300 van de in totaal 600 hectare natuurherstel in de Westerschelde, één van de doelen van de maatregelen uit het Natuurpakket Westerschelde dat Provincie Zeeland in opdracht van het Rijk uitvoert.

Groot Buitenschoor

Project	Hedwige- en Prosperpolder
Status project	Afgerond
Oppervlakte	465 hectare (170 hectare Prosperpolder, 295 hectare Hedwigepolder)
Gemeente	Beveren (B) – Hulst (NL)
Duurtijd	2008-2023
Rivier	Schelde
Ingrep	Ontpoldering

©Yves Adams

Hedwige-Prospergebied in 2023

Het nieuwe Hedwige-Prospergebied

Waarom ontpolderen?

De Hedwigepolder en Prosperpolder werden in het verleden ingedijkt om land te winnen voor landbouw. Dat gebeurde al in 1847 voor de Prosperpolder aan Vlaamse kant (Beveren) en in 1907 voor de Hedwigepolder op Nederlands grondgebied (Hulst).

Door het grensgebied opnieuw te verbinden met de Schelde, krijgt de rivier meer ruimte om te stromen. Zo vermijden we stroomopwaarts wateroverlast. Dijken en een visvriendelijk pompstation beschermen daarbij de omwonenden. Omdat hier opnieuw eb en vloed is, ontstaan er gaandeweg slikken en schorren. Door de Scheldenatuur te herstellen, beschermen we het leefgebied van tal van zeldzame planten, vogels en andere dieren. De nieuwe getijdennatuur zorgt bovendien voor extra filtering van het Scheldewater waardoor het natuurlijk evenwicht hersteld wordt. Zo komen we tegemoet aan de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Deze ontpoldering past binnen de Scheldeverdragen tussen Vlaanderen en Nederland: samen werk maken van een veiligere, toegankelijker en natuurlijker Schelde. Een unieke samenwerking waarbij Vlaanderen ook aan de slag ging op Nederlands grondgebied.

Een lange geschiedenis

Ondanks de onbetwiste voordelen van de ontpoldering – meer waterveiligheid én meer natuurontwikkeling – verliep het onder water zetten van het polderlandschap niet zonder slag of stoot. Tegenkanting vanuit verschillende hoeken, juridisch getouwtrek ... de ontpoldering werd meermaals op de lange baan geschoven. Enkele data en sleutelmomenten in 15 jaar geschiedenis.

© Rijkswaterstaat / Joop van Houdt

→ 2005

Een grensoverschrijdende toekomstvisie

Vlaanderen en Nederland werken samen een visie uit die de toekomst van het Schelde-estuarium uitstippelt: de Ontwikkelingsschets 2010. De toegankelijkheid van de waterweg moet hand in hand gaan met meer veiligheid en biodiversiteit in en rond de Schelde. Dat is enkel haalbaar als de rivier meer ruimte krijgt.

Hedwige-Prosperpolder wordt getijdennatuur

In een verdrag leggen Vlaanderen en Nederland vast hoe ze die toekomstvisie willen omzetten naar de praktijk. Nederland zal 600 hectare langs de Westerschelde inzetten voor natuurherstel. Daarbij worden alvast twee grensoverschrijdende projecten bestemd: de Hedwige-Prosperpolder en de uitbreiding van Het Zwin. De Hedwige-Prosperpolder maakt deel uit van het “Natura 2000”-netwerk en dit ter bescherming van de Europese biodiversiteit.

Update Sigmaplan

Op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten krijgt het oorspronkelijke Sigmaplan uit 1977 een update. De Vlaamse regering beslist om het natuurlijk van de Ontwikkelingsschets 2010 integraal deel uit te laten maken van het geactualiseerde Sigmaplan. De aspecten veiligheid en natuurlijkheid zijn zo maximaal geïntegreerd. Voortaan levert het Sigmaplan ook een belangrijke bijdrage aan de Europese natuurdoelen voor Vlaanderen, met specifieke ‘instandhoudingsdoelstellingen’ per gebied (habitat en soorten).

©Sven Dullaert

→ 2008

Herbevestiging verdrag

De weerstand tegen het natuurherstel in Zeeland neemt toe, ook tegen de ontpoldering van de door het Rijk aangewezen Hedwigepolder. Daarom stelt de minister een commissie in. Die adviseert dat het onder water zetten van de Hedwigepolder de beste maatregel is om de Westerschelde weer gezond te maken.

Start van de werken in de Prosperpolder

In Vlaanderen starten de werken voor het natuurherstel. De aanleg van een waterkerende dijk – 4,8 kilometer lang en 9 meter hoog (12,5 meter boven de zeespiegel) – moet het achterland beschermen tegen het Scheldewater.

→ 2009

Kabinet onderzoekt buitendijkse alternatieven

In Nederland blijft de weerstand groeien. Daarom besluit de regering om alternatieve plannen te onderzoeken, zoals de kunstmatige aanleg van slikken en schorren in de bedding van de Westerschelde. Dat plan sneuvelt na een negatieve studie.

→ 2012

Vlaanderen start geschillenprocedure tegen Nederland

De werkzaamheden aan Vlaamse zijde zijn intussen zo goed als afgerond. De nieuwe waterkerende dijk om de Prosperpolder nadert de Nederlandse grens. Vlaanderen wil dat Nederland zijn afspraken nakomt en start de geschillenprocedure. Er zal zes maanden onderhandeld worden om tot een oplossing te komen. Als dat niet lukt, moet een onafhankelijke commissie de zaak beslechten.

Europese Commissie start ingebrekestellingsprocedure tegen Nederland

De Europese Commissie vindt dat Nederland onvoldoende maatregelen treft om het urgente natuurherstel van de Westerschelde aan te pakken. Steeds opnieuw zoekt de Nederlandse regering naar alternatieven, maar de voorgestelde buitendijkse maatregelen leveren niet het gewenste natuurherstel op en de gewenste oppervlakte van 600 hectare wordt niet gehaald. De Europese Commissie begint een procedure.

Genoeg onderzocht, toch natuurherstel

Het regeerakkoord van kabinet Rutte II besluit dat natuurherstelmaatregelen bij de Hedwigepolder zo snel mogelijk van start moeten gaan, om de Westerschelde weer gezond te maken.

- **2016** ● **Interreg-project Grenspark Groot Saeftinghe**
Acht regionale partners zetten een krachtige beweging in gang. Een gebiedsgerichte aanpak, samen met omwonenden, moet de verstoorde relaties tussen landbouw, haven en natuur in de grensregio herstellen. Het startschot voor diverse projecten rond leefbaarheid, klimaatadaptatie, duurzame landbouw, mobiliteit, recreatie en biodiversiteit.

- **2019** ● **Start werkzaamheden in de Hedwigepolder**
De graafwerken in de Hedwigepolder gaan van start. Eerder al zijn wegen, bomen en huizen weggehaald. Geulen worden gegraven, een nieuwe ringdijk wordt aangelegd en tot slot worden de Scheldedijk en Sieperdadijk gefaseerd afgegraven.
- **Partnerschap Grenspark Groot Saeftinghe**
Elf Vlaamse en Nederlandse partners ondertekenen een samenwerking om de positieve beweging van het grenspark voort te zetten. In dialoog en samenwerking met inwoners geven ze een impuls aan de streek.

- **2021** ● **Vergunning voor panoramaheuvel**
De toekomstplannen zijn vergund: met de grond die vrijkomt bij het afgraven van de dijken wordt de panoramaheuvel aangelegd. Hierop komt een uitkijk- en radartoren met een expositieruimte, restaurant, slaapplekken en een panoramaterras voor de beleving van de getijdennatuur.

→ 2022

● Eerste geulverbinding

Via een geul in de Prosperpolder stroomt het Scheldewater op 25 oktober het Hedwige-Prospergebied binnen. De getijdennatuur levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan de Europese natuurdoelen, maar tempert ook de kracht van het getij, in het bijzonder bij extreme weersomstandigheden.

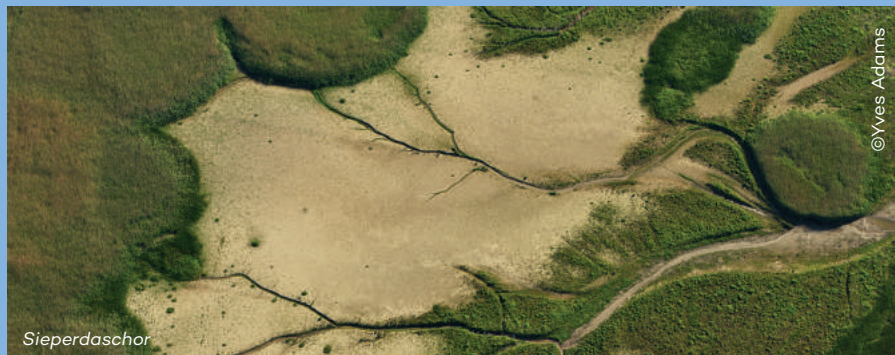

→ 2023

● Afronding Hedwige-Prosperproject

De werken in het Hedwige-Prosperproject zijn afgerond. Voortaan kan je aan de rand genieten van een uniek en grensoverschrijdend natuurgebied, gekenmerkt door slikken en schorren.

De troeven van getijdennatuur

Getijdennatuur bestaat uit laaggelegen slikken en hoger gelegen schorren die bij vloed helemaal of deels overstromen. De laatste decennia zijn in de Westerschelde grote oppervlaktes getijdennatuur verdwenen. Die achteruitgang moeten we stoppen. Natte natuur is namelijk een bondgenoot in de strijd tegen de gevolgen van de klimaatverandering. En getijdennatuur is van grote waarde voor mens, plant en dier. We sommen enkele troeven op:

Natuurlijke buffer tegen overstromingen

Een veerkrachtige rivier met voldoende ruimte om te stromen en te overstromen, kan een hele regio beschermen tegen extreme weersomstandigheden. Door indijkingen moest de Schelde zich in een steeds krappere jas wringen, waardoor het water opgestuwd wordt bij stormtij of hevige regenval en er meer overstromingen voorkomen. Nieuwe getijdengebieden geven de Schelde de noodzakelijke ruimte en bovendien temperen slikken en schorren de golfslag, zodat dijken minder druk ondervinden. Ook werkt natte natuur als een spons: bij vloed water absorberen, bij droogte met mondjesmaat vrijgeven aan de omgeving. Dat is van cruciaal belang tijdens aanhoudende periodes van droogte.

Leefgebied voor vogels, kraamkamer voor vissen

Zowel watervogels als trekvogels vinden beschutting in de rietkragen op de schorren, en voedsel in de slikken. Ook vissen vinden hier een rustige plek om zich voort te planten en hun kroost kan hier beschut opgroeien.

Slikken en schorren zuiveren rivierwater

In het Hedwige-Prospergebied geeft het Sigmaplan de ontwikkeling van slikken en schorren alle kansen. Dankzij de vermenging van zoet rivierwater met zout zeewater ontstaan hier op termijn zeldzame brakwaterschorren.

Slikken en schorren zuiveren het rivierwater: ze filteren het teveel aan stikstof en fosfor uit het water en verrijken het tegelijk met silicium. Daardoor helpen ze de voedselketen herstellen. Ook slaan slikken en schorren koolstof uit de lucht op en verhogen ze het zuurstofgehalte in het water.

Het Hedwige-Prosperproject

Hoe verander je twee polders in brakke en zoute getijdennatuur met slikken en schorren? Stap voor stap, want er waren heel wat infrastructuurwerken nodig vóór er een druppel Scheldewater in het ontpolderde gebied kon stromen. We zetten de belangrijkste fases in het Hedwige-Prosperproject op een rij:

Ringdijk voorkomt natte voeten

Om het gebied te ontpolderen, legden we allereerst een ringdijk aan om het achterliggende land te beschermen tegen het instromende Scheldewater. De ringdijk is 4,8 kilometer lang: 3 kilometer ligt in Vlaanderen en 1,8 kilometer in Nederland.

Pompstation voert regenwater af

Een brede ringgracht langs de ringdijk vangt het regenwater op dat toestroomt vanuit de poldergrachten in de omgeving. Het pompstation pompt het overtollige water over naar de Schelde via het ontpolderde gebied. Ook aan de vissen in de poldergrachten werd gedacht met een visvriendelijk pompstation.

Kreken en geulen graven

Een uitgebreid kreken- en geulensysteem zorgt voor een goede afwatering en drainage en stimuleert de ontwikkeling van slikken en schorren.

Scheldeschor verlagen

Aan Nederlandse kant is het Scheldeschor afgegraven en verlaagd met ongeveer 1,5 meter. Door deze ingreep kan het water vlot in en uit het gebied stromen. Het zorgt voor de extra dynamiek die nodig is om duurzame getijdennatuur te creëren.

Berm beschermt leidingen en kabels

Langs de leidingendam is er een berm in klei. Die vangt de kracht van de golven op nu de Schelde vrij spel krijgt.

Radartorens bouwen

Drie nieuwe radartorens leiden het scheepvaartverkeer op de Noordzee en de Westerschelde in goede banen. Eén radartoren staat in Ouden Doel (linkeroever), een tweede op de grens tussen België en Nederland in Reimerswaal (rechteroever) en de derde ter hoogte van de sluis in Zandvliet in het Antwerpse havengebied (rechteroever). De toekomstige radartoren op de panoramaheuvel zal de radartoren vervangen die nu nog in het Verdrongen Land van Saeftinghe staat en aan vervanging toe is.

Dijken afgraven

In het najaar 2022 was het tijd om water toe te laten in het gebied. Op 25 oktober 2022 ontstond na het gefaseerd afgraven via een natuurlijk proces een geulverbinding tussen de Zeeschelde en het achterliggend gebied. De Sieperdadijk tussen het Verdrongen Land van Saeftinghe en de Hedwigepolder verdween, net als de dijk langs de Schelde.

©Yves Adams

Duurzaam aan de slag

Wist je dat ... we maximaal grond hergebruikten? Voor de aanleg van de ringdijk waren heel wat kubieke meters grond nodig. Daarvoor hebben we de grond ingezet die vrijkwam bij het graven van de krekken en geulen in het gebied. Ook voor de aanleg van de panoramaheuvel is zoveel mogelijk grond hergebruikt.

... het nieuwe krekkenstelsel gegraven is in de oude krekken die er nog lagen? Die dateerden van zo'n 100 jaar geleden, voor de inpoldering. Het krekkenstelsel stuurt het water de juiste kant op.

... archeologen opgravingen deden in de Hedwigepolder, voor er water in stroomde? Dit gebied kent dan ook een rijke geschiedenis van verdrinken dorpen. In het veen werden archeologische resten gevonden uit de Middeleeuwen! Zoals afdrukken van turfsteken in de bodem, skeletten van dieren (koe en schapen) en verschillende stukken aardewerk en gebruiksvoorwerpen die dateren uit de 14e of 15e eeuw.

Experimenten in het veld

De Hedwige-Prosperpolder deed ook al dienst als ... proeflocatie om de sterkte van de dijken te testen in hoogwatersituaties. Dat gebeurde binnen het Europese Interreg-project Polder2C's, dat van 2019 tot 2022 liep. Polder2C's wil de kennis rond overstromingsbestendigheid van dijken verbeteren, om nog beter voorbereid te zijn op de gevolgen van de klimaatverandering, zoals een stijgende zeespiegel en overstromingen.

Tot voor kort waren alle scenario's en beslissingsmodellen gebaseerd op theoretische modellen. Maar door de vervanging van de Scheldedijk ontstond in het Hedwige-Prospergebied tijdelijk een unieke dijk van enkele kilometers lang, uitstekend geschikt voor het testen van waterkeringen en crisisplannen onder realistische omstandigheden. Het gevolg was een 'Living Lab' waarbij dertien partners uit Nederland, België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk samenwerkten. Met succes, heel wat kennis in het werkveld is nu vastgelegd voor toekomstige generaties.

Interreg
2 Seas Mers Zeeën
Polder2C's
www.polder2cs.eu

©Polder2C's

Een thuis voor vele dieren

Van schorzijdebij tot zeehond

Door de Scheldenatuur te herstellen, beschermen we het leefgebied van tal van planten en dieren. Zo is deze getijdennatuur de plek bij uitstek voor watervogels en trekvogels. Ook vissen gebruiken het nieuwe natuurgebied om te paaien en te rusten. Het Hedwige-Prospergebied is nog in volle ontwikkeling, maar in een jaar tijd zijn er al heel wat geulen gevormd. Daardoor zwemmen verschillende soorten het gebied binnen vanuit de Schelde: baars, brasem, snoekbaars, bot, sprat, paling... Door een groot getijdengebied te maken ontstaat niet alleen een uitgestrekt natuurgebied, maar ook een gigantisch visrestaurant voor gewone en grijze zeehonden. Deze nieuwsgierige zwemmers zonnen op de hoger gelegen banken. De rustigste plekjes dienen als kraamkamers voor zwangere zeehondenmoeders. Met deze nieuwe uitvalsbasis stijgt je kans om deze schattige zeezoogdieren te kunnen bewonderen!

Een andere typische schorrenbewoner is de schorzijdebij, die iets fluweliger en groener is dan de doorsnee honingbij. Ze dankt haar naam aan de bekleding van haar nest, dat ze met zorg uitgraaft in het warme droge zand van de dijken.

Blauwborst

©Wesley Poelman

Bonte Strandloper

©Hugo Willox

Aandacht voor kwetsbare soorten

Het Hedwige-Prospergebied maakt deel uit van Natura 2000, een Europees netwerk van natuurgebieden dat Europees bedreigde dieren en leefgebieden beschermt. Tijdens de voorbereidende werken waakten ecologen erover dat kwetsbare soorten geen gevaar liepen. Ook voerden we de inrichtingswerken stapsgewijs uit, om aanwezige dieren de kans te geven hun leefgebied te verlaten en elders een stekje te zoeken.

Verschillende beschermde vleermuissoorten hebben hun leefgebied in de polder. Denk maar aan de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Om hen te helpen in de zoektocht naar nieuw woongebied, hingen we in de buurt vleermuiskasten op en bouwden we net buiten de polder een vleermuistoren. Ook de steenuil, de kerkuil en de rugstreeppad hielpen we verhuizen.

Bergeend

©Mirc Sloodmaekers

Zeebaars

©Hugo Willox

Lepelaar

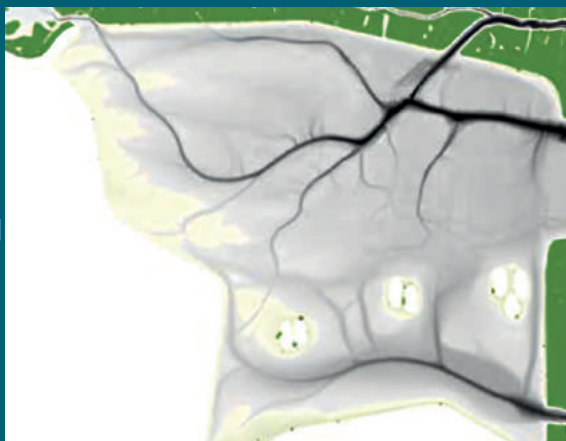
©Hugo Willox

Broedeilanden voor vogels

De timing van het maken van de verbinding met de Zeeschelde werd zorgvuldig gekozen na het broedseizoen, waardoor broedvogels die nog in het gebied waren, konden vluchten. Intussen legden we ook vele broedeilanden aan voor vogels die willen rusten of broeden. De broedplaatsen zijn groot en hoog genoeg, zodat ze niet onder water komen te staan bij hoogtij. Steeds meer vogels gebruiken ze vandaag. Het Hedwige-Prospergebied trok bijvoorbeeld al zeer hoge aantallen bergeenden, lepelaars en kluten. Een beloftevolle start voor een natuurgebied dat nog aan het begin van ontwikkeling is.

Hedwige-Prospergebied in de toekomst

Nu er opnieuw brak Scheldewater het Hedwige-Prospergebied instroomt, kan getijdennatuur met slikken en schorren zich ontwikkelen. Dat is een dynamisch proces, typisch voor getijdennatuur. Over zo'n vijftig jaar zal dit gebied er uitzien zoals het Verdrongen Land van Saeftinghe. Onderzoekers in Vlaanderen en Nederland werkten een computermodel uit om te voorspellen hoe het gebied, onder invloed van eb en vloed, zal evolueren.

Slikken en geulen
de eerste jaren

1

Eerste schorvorming
na 10 jaar

2

Ontwikkeling van
de vegetatie na 6 jaar.

Alles begint met slikken en geulen

De eerste tien jaar heeft dit gebied, door zijn lage ligging, weinig begroeiing en bestaat het vooral uit slikken en geulen. In de modder van de slikken krioelt het van de kleine bodemdieren. De optimale wisselwerking tussen plantengroei, waterstroming, bodemophoging en geulvorming helpt bij de vorming van een robuust getijdenlandschap.

Na 10 jaar: de eerste planten én vogelsoorten

Na enkele jaren ontstaat de eerste vegetatie aan de randen van het gebied, als kleine begroeide eilandjes op het slib. Langzaam breidt dit zich uit naar het midden van het gebied, richting de Westerschelde. Op deze verhogingen ontkiemen eerst zeeasters (ook wel lamsoor genoemd), later volgt de zeebies. De begroeide eilandjes

lokken stelselmatig meer vogelsoorten. De meer begroeide stukken aan de randen van het gebied vormen het perfecte leefgebied voor zangvogels. Ook zeearenden zullen zich hier steeds meer thuis voelen – een metershoge paal met daarop een kunstnest staat al klaar op één van de broedeilanden.

Ontwikkeling van de vegetatie na 18 jaar.

Ontwikkeling van de vegetatie na 50 jaar.

Gevarieerd landschap
na 30 jaar

3

Hoge schorren
na 50 jaar

4

Ontwikkeling van
de vegetatie na 30 jaar.

Na 30 jaar: gevarieerd landschap met schorren

Langzaam hoogt het gebied zich op en komt er steeds meer begroeiing met bloeiende zeeasters in gele en wit-rose tinten.

Na 50 jaar: hoge schorren

Uiteindelijk vormt zich een uitgestrekt schorrengebied met de typische grote en kleine geulen en krekken die een goede afwatering mogelijk maken. De hoogste delen van de schorren zijn begroeid met soorten als riet en strandkweek. Zo vormen ze de ideale thuishaven voor tal van vogels, waaronder de bruine kiekendief.

Bron: NIOZ & UA: Wetenschap en productie
3D Visualisaties: Robert Rooseboom, Expivi (www.expivi.com)

De natuur van het Hedwige-Prospergebied vormt samen met het naastgelegen Verdrongen Land van Saeftinghe een aaneengesloten natuurgebied van maar liefst 4.500 hectare: het grootste brakwatergetijdengebied van West-Europa en de natuurkern van Grenspark Groot Saeftinghe. De omliggende polders, de agrarische bedrijvigheid en de overgang naar het havengebied maken het grenspark compleet en trekken de fluïde grens van Grenspark Groot Saeftinghe.

www.grensparkgrootsaeftinghe.eu

GRENSPARK GROOT
SAEFTINGHE

©Ro&Ad Architecten

Ontwerp radartoren

Panoramaheuv

Het ruwe karakter van het Verdrongen Land van Saeftinghe en het Hedwige-Prospergebied bezorgt je een unieke natuurbeleving. Een ideale plek om de getijdennatuur te ervaren, is de panoramaheuv in het Hedwige-Prospergebied. Op de heuv komt een radartoren met daarrond een panoramatoren om bezoekers te ontvangen. In de toren is plek voor een bezoekerscentrum, horeca, expositieruimte en slaappleatsen. Op het hoogste niveau geeft een panoramaterras een bijzonder zicht op de geulen, slikken en schorren, de uitgestrekte polder en de bedrijvige haven. Een ontdekking voor wie zich niet laat afschrikken door een vaak stevige wind.

Aanleg panoramaheuv in 2023

©Van der Hart – Survey BV

©Ro&Ad Architecten

Het nieuwe veldstation in het Verdrongen Land van Saeftinghe

©Evelien de Munter

Tussen natuur, landbouw en haven

Het landschap van Grenspark Groot Saeftinghe heeft veel verrassends te bieden: heerlijk struinen langs de weidse akkers, de schepen voorbij zien schuiven op de Westerschelde of genieten van de uitgestrekte krekken en oneindige dijken. Natuur, landbouw en haven drukken hun stempel op de grensregio, wat zorgt voor kansen en uitdagingen. Grenspark Groot Saeftinghe is een samenwerking tussen elf Vlaamse en Nederlandse partners, met als rode draad de gecombineerde ontwikkeling van landbouw, natuur, recreatie en haven. Betrokkenheid, dialoog en samenwerking met inwoners staan daarin centraal. Zo organiseren partners en inwoners samen een vitale omgeving.

www.sigmaplan.be

Vlaanderen
verbeelding werkt

**De Vlaamse
Waterweg** nv

**AGENTSCHAP
NATUUR & BOS**

**GRENSPARK GROOT
SAEFTINGHE**

**Provincie
Zeeland**